

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/75/2022
Identifikačné číslo spisu: 1711214366
Dátum vydania rozhodnutia: 16.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1711214366.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 8, IČO: 31 749 542, zastúpený: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Jozefská 3, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ W. F., trvale bytom v V., D. XX, 2/ Q.. D. F., trvale bytom v A., B. X, 3/ C. W., trvale bytom v W., E. XXX, 4/ J.. M. A., trvale bytom v M., D. X, o zaplatenie 5.806,15 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/265/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2021 sp. zn. 10Co/20/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2021 č. konania 10Co/20/2020-184
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. októbra 2016 č. k. 4C/265/2013-152 žalobu zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.
2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 a § 12 zákona č. 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoje bývania s tým, že uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z. z. a následne zákonom č. 150/2003 Z. z., § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 48 ods. 1, § 52 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1, 2, § 451 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že v prejednávanej spore ide o nárok na plnenie voči spotrebiteľom, preto bolo potrebné, aby súd ex offio, resp. v danej veci na námietku žalovaných, skúmal nárok žalobcu aj z pohľadu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, na základe čoho dospel k záveru, že žalovaná suma je v celom rozsahu premlčaná. Žalobca (ďalej aj „SFRB“ alebo aj „Fond“) podal žalobu na súd po uplynutí dvojiročnej premlčacej lehoty, ktorú súd prvej inštancie posudzoval vo vzťahu k odstúpeniu od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzatvorená zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru. Žalobca od zmluvy odstúpil listom zo dňa 11.06.2009, doručeným žalovaným dňa 24.06.2009 a 25.06.2009, a to z dôvodu nesplnenia povinnosti žalovaných

splniť si svoj záväzok. V dôsledku odstúpenia od zmluvy došlo k zániku zmluvy a k zániku práv a povinností oboch zmluvných strán vyplývajúcich zo zmluvy. Každý z účastníkov zmluvy bol v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka povinný vrátiť to čo získal. Žalobca mohol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia po prvýkrát uplatniť na súde dňa 25.06.2009, resp. dňa 26.06.2009, dvojiročná premlčacia lehota plynula do dňa 25.06.2011, resp. dňa 26.06.2011, pričom žaloba bola podaná na súd až dňa 21.10.2011, teda po uplynutí premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. mája 2021 sp. zn. 10Co/20/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie o tom, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými je zmluvou spotrebiteľskou, a teda správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. V posudzovanej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, pretože Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom. Žalovaní majú postavenie spotrebiteľov, a teda je nutné v ich prospech vyložiť § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že odstúpením žalobcu od zmluvy sa zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru zrušila od počiatku a preto boli zmluvné strany povinné vydať všetko, čo si navzájom plnili, podľa zásad bezdôvodného obohatenia. Premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaných začala plynúť 26.06.2009, teda keď mohol žalobca právo vykonať po prvýkrát a uplynula dňa 26.06.2011. Odvolací súd taktiež dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, keďže žalobu podal dňa 21.10.2011. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal dovolanie. Prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v jeho rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/106/2018, sp. zn. 8Cdo/9/2019 a sp. zn. 7Cdo/199/2019. Táto otázka sa týkala právneho posúdenia či žalobca uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory podľa ust. zákona č. NR SR 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov s fyzickou osobou uzatvára spotrebiteľskú zmluvu spĺňajúcu kritéria § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, resp. inej spotrebiteľskej právnej normy, a teda, či sa na uvedený právny vzťah majú aplikovať platné a účinné právne predpisy Slovenskej republiky, resp. úijné predpisy upravujúce ochranu spotrebiteľa, alebo je uvedená aplikácia v danom prípade vylúčená. Uviedol, že v súčasnosti už zákon č. 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania nie je platný a účinný, bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, ktorý bol nahradený zákonom č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „zákon o ŠFRB“). Dovolací súd vyššie nastolenú otázku v označených rozhodnutiach vyriešil spôsobom, že vzťah zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru uzavretej medzi Štátnym fondom rozvoja bývania a fyzickou osobou, nie je vzťahom spotrebiteľským. Konštatoval, že činnosť Fondu nemá atribúty podnikania, práve naopak realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky, a preto nemá postavenie dodávateľa v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd potom nesprávne vo svojom rozhodnutí túto otázku posúdil, keď konštatoval opak, a teda sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

5. Žalobca v ďalšom obsahu podaného dovolania následne podrobnejšie rozvinul svoju argumentáciu ohľadne „nespotrebiteľského“ charakteru uzavretej Zmluvy. Uviedol, že komerčný záujem žalobcu na dosiahnutí zisku je potlačený, resp. v prípade poskytovania bezúročných úverov, aj úplne absentujúci. Žalobca nespĺňa definíciu dodávateľa v zmysle Smernice 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“). Obsahom zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru môžu byť len ustanovenia vyplývajúce zo zákona č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, pričom platenie úrokov je spojené s uvedeným zmluvným typom, preto ho žalobca vyžaduje (nie z dôvodu podnikateľského alebo obchodného zamerania). Žalobca sa nezameriava na poskytovanie služieb, nemôže sa správať vyslovene obchodne, bránia tomu zákonom dané limity a regulácie. Štátny fond rozvoja bývania nevytvára zisk, predstavuje len jeden z ekonomických nástrojov

uskutočňovania sociálnej politiky. Dovolateľ teda dospel k záveru, že daný právny vzťah nespadá pod § 52 Občianskeho zákonníka a nemožno naň aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva a ani smernice únieového práva zaoberajúce sa spotrebiteľom. Na zmluvný vzťah žalobcu a žalovaných nemožno aplikovať § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ bol toho názoru, že na daný vzťah je potrebné prioritne aplikovať normy obchodného práva, nakoľko poskytuje podporu vo forme úveru a úverový vzťah predstavuje v súlade s § 261 ods. 6 písm. d) absolútny obchodnoprávny vzťah.

6. Dovolateľ taktiež uviedol, že Štátny fond rozvoja bývania síce nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, ale je prostriedkom, cez ktorý štát v zmysle úniejného práva realizuje podporu v oblasti štátnej bytovej politiky. Žiadny právny predpis Slovenskej republiky nestanovuje a ani výkladom žiadneho právneho predpisu Slovenskej republiky nemožno dospieť k záveru, že Štátny fond rozvoja bývania je dodávateľom a jeho právne vzťahy sú vzťahmi spotrebiteľskými. Pokiaľ ide o prednosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka, dovolateľ uviedol, že použitie Obchodného zákonníka vyplýva z kogentného ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka. Zákonné pravidlo o použití obchodnoprávnych noriem v prípade absolútnych obchodov bolo zmenené až nadobudnutím účinnosti § 52 ods. 2 poslednej vety Občianskeho zákonníka (od 01.04.2015), ktoré predmetné zákonné pravidlo modifikovalo a začalo platiť, že v absolútnych obchodoch, ktoré sú spotrebiteľskými vzťahmi sa prednostne použijú občianskoprávne normy pred normami obchodnoprávnymi. Toto pravidlo sa však malo vzťahovať len na právne vzťahy vzniknuté od 01.04.2015. Aplikácia noriem Občianskeho zákonníka je na základný úverový vzťah, s ohľadom na uvedené, nemožná. Dohoda o aplikácii Obchodného zákonníka nebola potrebná nakoľko vyplýva priamo ex lege z ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka. Pokiaľ ide o samotné premlčanie, toto je v Obchodnom zákonníku upravené komplexne a na vydanie bezdôvodného obohatenie je potrebné aplikovať štvorročnú premlčaciu lehotu podľa § 397 Obchodného zákonníka.

7. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd SR ako súd dovolací, rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil, alternatívne aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalovaných zaviazal na zaplatenie nároku uplatneného v žalobe. Zároveň žiadal, aby žalovaných zaviazal k náhrade trov dovolacieho konania.

8. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu žalobcu písomne vyjadrila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 02.02.2022. Poukázala na to, že zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru bola podpísaná ako spotrebiteľská zmluva. Mala za to, že dovolateľom nastolenú právnu otázku nebolo potrebné riešiť ako otázku zásadného právneho významu. Zmluvný vzťah, do ktorého chcel dovolateľ prostredníctvom podaného dovolania vstúpiť je ukončený, neexistujúci. Žiadala, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

9. Žalovaní 2/ a 3/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

10. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné a zároveň aj dôvodné.

11. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Žalobca v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. Touto otázkou bolo potom posúdenie „či žalobca uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory podľa ust. zákona č. NR SR 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov s fyzickou osobou uzatvára spotrebiteľskú zmluvu spĺňajúcu kritéria ust. § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, resp. inej spotrebiteľskej právnej normy, a teda, či sa na uvedený právny vzťah majú aplikovať platné a účinné právne predpisy Slovenskej republiky, resp. únijské predpisy upravujúce ochranu spotrebiteľa, alebo je uvedená aplikácia v danom prípade vylúčená“.

15. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

16. Predmetnou otázkou (viď vyššie bod 13.) sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/106/2018, sp. zn. 8Cdo/9/2019, sp. zn. 5Cdo/170/2018, sp. zn. 8Cdo/164/2020. Tieto rozhodnutia treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. V čase konania a rozhodovania odvolacieho súdu (máj 2021) žalobcom nastolená právna otázka, na riešení ktorej následne odvolací súd založil svoje rozhodnutie, už bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Dovolací súd totiž uznesením z 29. apríla 2019 sp. zn. 4Cdo/106/2018 rozhodol v analogickej právnej veci žalobcu - ŠFRB (vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 20C/331/2015) tak, že zrušil žalobu zamietajúce rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu spočívalo na riešení rovnakej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu aj v teraz preskúmvanej veci, teda na vyriešení otázky, či právny vzťah založený medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 4/ z titulu Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru uzavretej podľa ustanovení zákona č. 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania z 1. februára 2001 (za vrátenie ktorej podpory ručili žalovaní 3/ a 4/), je spotrebiteľskou zmluvou, alebo sa jedná o čisto obchodnoprávny vzťah.

18. Dovolací súd v ostatnej označenej právnej veci dospel k záveru, že ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka

19. Na odôvodnenie tohto záveru dovolací súd, po krátkom historickom exkurze úpravy spotrebiteľského práva vo vnútroštátnej právnej úprave a výklade relevantných ustanovení právnych predpisov upravujúcich definujúcich pojmy „spotrebiteľské zmluvy“, „dodávateľa“ a „spotrebiteľa“, uviedol, že žalobca - ŠFRB je právnickou osobou pôvodne zriadenou zákonom č. 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania účinným od 1. mája 1996. Tento zákon upravil podmienky pre poskytovanie podpory štátu na rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu a vytvoril systém ekonomickej podpory rozvoja bývania a sústredenia zdrojov pre tento účel v ŠFRB, ktorý bol ním

zriadený (§1 ods. 1). Postavenie ŠFRB zostalo nezmenené aj po zákonných zmenách (zákon č. 607/2003 Z. z., zákon č. 150/2013 Z. z.). Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 150/2013 Z. z. je ŠFRB finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu, ktorými sú Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013). ŠFRB neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu. prípadne sídlo, ak je žiadateľom podpory právnická osoba (§ 7 zákona č. 150/2013 Z. z.). Podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok upravených v zákone. Štátny fond rozvoja bývania je koncipovaný ako tzv. obrátkový fond. Znamená to, že prostriedky, s ktorými disponuje, sú používané najmä na poskytovanie podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok, oproti podmienkam trhovým (§ 3, § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 150/2013 Z. z.). Prostriedky fondu možno použiť aj na správu fondu, avšak len v zákone stanovenom limitovanom rozsahu (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 150/2013 Z. z.). Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalobca - ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi, medzi ktoré patrí aj zmluva o úvere. Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky.

20. V spore posudzovanou otázkou zostáva, či ŠFRB má aj v takomto prípade postavenie dodávateľa. Ako už dovolací súd konštatoval v zmienenej rozhodovacej činnosti, posúdenie toho, či sú naplnené znaky pojmu dodávateľ je nutné vnímať aj v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva EÚ. Dovolací súd v predmetnom rozhodnutí tiež poukázal na to, že ponímanie osoby dodávateľa v čl. 2 písm. c/ smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej „Smernica 93/13/EHS“)sa vzťahuje (len) na zmluvy, ktoré podliehajú tejto smernici. Podľa čl. 1 bod 2. tejto smernice «Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohovorov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice».

21. Smernica 93/13/EHS nezahŕňa úpravu zmluvných podmienok, ktoré majú základ vo vnútroštátnej právnej úprave v oblasti regulácie. ŠFRB nemôže pri poskytovaní podpory bývania vo forme úveru uplatniť „voľnú úvahu“, ale je povinný dodržať zákonom stanovené pravidlá. Ak žiadateľ podpory splní zákonné podmienky, fond je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených, zákonom regulovaných podmienok, uzavrieť.

22. V tomto prípade dovolací súd dospel rovnako k záveru, že na zákonom regulované uzatvárané zmluvy o úvere sa uvedená Smernica 93/13/EHS nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k ŠFRB. Na podporu správnosti uvedeného záveru dovolací súd poukazuje, zhodne s doterajšou rozhodovacou činnosťou, na to, že zákonodarca vylúčil, aby sa na ŠFRB vzťahovala osobitná právna úprava spotrebiteľských úverov upravených zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a o pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 3 písm. p/). Rovnako je ŠFRB vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravených zákonom č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 4 písm. i/). Žalobca je tak inštitútom sui generis, jeho činnosť slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktoré sa pri realizovaní podpory štátom vylučujú. Podporu zo ŠFRB možno poskytnúť len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré sú pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu. ŠFRB ako účelový fond zriadený štátom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Ako už bolo konštatované dodávateľom je len subjekt, ktorý pri uzatváraní a

plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe vyššie uvedených špecifik ŠFRB nevykonáva podnikateľskú, ani obchodnú činnosť, tak ako to má na mysli právny poriadok Slovenskej republiky v relevantných ustanoveniach a v uvedených súvislostiach úniová právna úprava. Nemožno preto opodstatnene dospieť k záveru, že ŠFRB spĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

23. Senát dovolacieho súdu, ktorý koná v danej veci, sa stotožňuje so závermi vyjadrenými v uznesení senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2019 sp. zn. 4Cdo/106/2018 (odôvodnenie tohto uznesenia, body 18.- 22.) a nenašiel žiaden dôvod na zmenu právneho názoru vyjadreného v označenom rozhodnutí alebo na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného, a teda ani dôvod na postúpenie veci veľkému senátu najvyššieho súdu [rozsudok dovolacieho súdu z 10. novembra 2016 sp. zn. 3Cdo/174/2016 (R 17/2017)]. Rovnaké závery napokon prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj vo svojom uznesení sp. zn. 8Cdo/9/2019 a taktiež v uznesení sp. zn. 5Cdo/170/2018 a sp. zn. 8Cdo/164/2020.

24. V danom prípade právne posúdenie veci odvolacím súdom týmto záverom najvyššieho súdu nezodpovedá. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dospel Najvyšší súd SR k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, lebo žalobca opodstatnene namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (keďže odvolací súd svoje právne posúdenie oprel iba o skutočnosť, že Zmluva uzavretá medzi stranami mala spotrebiteľský charakter), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 419 ods. 1, 2, § 450 CSP).

25. Obiter dictum súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“). Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti osoby byť stranou sporu (účastníkom sporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom sporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá.

26. Podľa § 420 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

27. Najvyšší súd SR v priebehu dovolacieho konania zistil, že pôvodný žalovaný 1/ W. F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D. XX, V., zomrel dňa XX.XX.XXXX, teda ešte skôr, než odvolací súd vydal dovolaním napadnutý rozsudok (31. mája 2021).

28. Ako vyplýva z uvedeného, odvolací súd konal so zomrelou stranou sporu, ktorá nebola nositeľom procesnej subjektivity, a tým zaťažil svoje konanie a rozhodnutie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. b/ CSP. Existencia tejto vady mala rovnako za následok zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

29. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok